

Poticanje nabave robe, radova i usluga sa smanjenim emisijama stakleničkih plinova u okviru Zelene javne nabave

listopad, 2022.

Barbara Fofić

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Uprava za klimatske aktivnosti

Služba za opću politiku zaštite klime

Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb, Croatia

e-mail: zelena.nabava@mingor.hr; eko-oznake@mingor.hr

Što je Zelena javna nabava (ZeJN)

Zelena javna nabava (ZeJN) - dobrovoljni **(ne zadugo)** je instrument zaštite okoliša, kojim se tijela javne uprave potiču na kupovinu „zelenih“ proizvoda i usluga, odnosno onih koji kroz životni ciklus imaju manji okolišni otisak od onih proizvoda koje bi inače nabavljali.

Iako je prvenstveno namijenjena javnom sektoru, Zelena javna nabava nezadrživo prodire i u privatni sektor koji uz pomoć ovog instrumenta ima niz koristi:

- ZeJN povećava financijsku efikasnost tvrtke (ušteda energije, vode, resursa kroz nabavu štednih proizvoda)
- Podizanje reputacije tvrtke kroz okolišno odgovorno poslovanje
- Kroz ZeJN se potiču inovativna i održiva rješenja koja opet pridonose boljoj financijskoj efikasnosti tvrtke
- Društveni i okolišni doprinosi (održivo poslovanje – smanjenje emisija CO₂, zdrav okoliš, zdravlje građana/klijenata/turista...)
- Bolja vidljivost (zeleno je mainstream)

Nove inicijative na razini EU osnažuju potrošače da biraju zelene proizvode i usluge!

Consumer policy initiative

Sustainable product policy initiative (Uredba o ekodizajnu)

Green claims initiative

Diljem EU se vode snažne kampanje koje su usmjerene na potrošače da biraju zelene proizvode i usluge

Velika većina globalnih putnika – 87 % – kaže da želi putovati održivo, prema novom Izvješću o održivom putovanju koje je objavio Booking.com u čast Dana planeta Zemlje 22. travnja. Gotovo četiri od 10 (39%) potvrđuje da često ili uvijek to uspijeva; međutim, 48 posto navodi da nikad, rijetko ili samo ponekad uspijevaju putovati održivo, što sugerira da još uvijek ima dovoljno prostora da se namjere pretvore u djela, objavio je Booking.com.

Zelena javna nabava i turistički sektor

Hrvatska je ovisnija o prihodima od turizma u usporedbi sa svojim mediteranskim konkurentima.

Turistički prihodi zazuimaju značajan dio **BDP-a** koji spada među najvećima u **Europskoj uniji**.

Prema projekcijama UN-enviroment programme na turizam otpada 8 % od ukupnih emisija CO2 na svjetskoj razini, a predviđanja su da će se te emisije udvostručiti do 2050. godine.

Zelena javna nabava i turistički sektor

U mnogim slučajevima neodrživi turizam može ugroziti samu osnovu vlastitog uspjeha a to je zdrav okoliš.

Transformacija turističkih lanaca vrijednosti u niskougljicno i resursno učinkovito zahtijeva povećanje prakse održive potrošnje i proizvodne – Zelena javna nabava.

Osim okolišnih koristi (doprinosi smanjenju emisija CO₂, štednja resursa, smanjenje onečišćenja vode, zraka, tla mora..); uključivanjem zelene javne nabave u svoje kupovne procese turistički sektor može prenijeti snažan signal i dodatno pokrenuti tržište održivih proizvoda i usluga.

Zašto zeleno?

Primarni izvori utjecaja na okoliš diljem lanca vrijednosti turizma su:

- opskrba hranom i pićem (proizvodnja, obrada, priprema i zbrinjavanje hrane)
- osiguranje osnovnih komunalnih usluga vezanih uz vođenje objekata i pružanje ugodnog iskustva gostima (proizvodnja, distribucija i korištenje energije za temperaturna udobnost i osvjetljenje; čišćenje i održavanje objekata; odlaganje plastičnih proizvoda i ambalaže)

Globalno gledano, prehrambeni sektor je odgovoran za 60 % svjetskog gubitka bioraznolikosti, smanjenje 61 % riblje populacije, prekomjerno iskorištavanje 20 % svjetskih vodonosnika, te za između 21 i 37 % emisije stakleničkih plinova. Očekuje se da će se negativni samo povećati s rastom populacije.

Gubitak i otpad od hrane iznosi oko 1,3 milijardi tona godišnje, ili otprilike jedna trećina sve proizvedene hrane za ljudsku potrošnju diljem svijeta.

Zelena javna nabava – jedno od rješenja

Nabava lokalne sezonske hrane, bolje planiranje nabave, reduciranje ambalaže za dostavu hrane

Nabava visoko učinkovitih klima uređaja (godišnje uštede u potrošnji energije, smanjene emisije CO2)

Nabava zelenih proizvoda i usluga za čišćenje (10 hrvatskih EU Ecolabel proizvoda od 3 proizvođača, 1 tvrtka koja pruža usluge čišćenja sa znakom EU Ecolabel)

Nabava održivih alternativa jednokratnim predmetima od plastike

Nabava visokoučinkovitih uređaja (perilice, sušilice, štedne žarulje....) koji štede resurse (energiju, vodu, kemikalije..)

Nabava zelene električne energije

Nabava održivog namještaja uz uslugu popravka

Dizajniranje i izgradnja objekata po mjerilima ZeJN

Održavanje javnih površina po mjerilima ZeJN

Nabava tekstilnih proizvoda uz primjenu mjerila ZeJN

Pružanje usluge dijeljenog transporta s niskim emisijama CO2 osoblju i gostima

Zelena javna nabava i EU Ecolabel u sinergiji

Kroz zelenu javnu nabavu se nabavljaju proizvodi i usluge sa znakom EU Ecolabel!

Turisti sve više traže smještaj koji uključuje brigu za okoliš.

EK preporuča svojim zaposlenicima odsjedanje u smještajima kojima je dodijeljen znak EU Ecolabel.

Znak EU Ecolabel je alat kojim se turistički smještaj i kampovi, ali i njihovo osoblje i klijenti, potiču na održiv oporavak. Hoteli i kampovi sa znakom EU Ecolabel mogu ponuditi ekološki prihvatljivu i vrlo kvalitetnu alternativu konvencionalnim hotelima i kampovima.

U HR znak EU Ecolabel je dodijeljen za:

- 6 kampova
- 1 hotel
- 1 toplice
- 1 OPG

EU Ecolabel ukupno u Hrvatskoj – 20 licenci za 34 proizvoda i 9 usluga turističkog smještaja.

Zelena javna nabava u Hrvatskoj

MINGOR kao nadležno tijelo za ZeJN vodi portal:

<http://www.zelenanabava.hr/>

zeJN

Novosti Strateški okvir Alati Primjeri ZeJN i Korisno Mjerila ZeJN Edukacije i kalendar Rezultati Kontakt

30
YEARS

30 godina EU Ecolabel oznake!

Na današnji dan prije 30 godina nastala je EU Ecolabel oznaka. EU Ecolabel broji više od 80.000 roba i usluga u 24 grupe proizvoda i nadaleko je priznata diljem Europe.

Pročitajte više

EU Ecolabel
www.ecolabel.eu

Zelena javna nabava (skraćeno: ZeJN) predstavlja dobrovoljni instrument zaštite okoliša kojim se potiče zaštita okoliša i održiva potrošnja i proizvodnja.

Definirana je kao postupak kojim naručitelji nabavljaju robu, radove i usluge definiranim mjerilima koji sadrže ključne pritiske na okoliš, a odnose se na potrošnju resursa i energije, učinak na bioraznolikost i eutrofikaciju, toksičnost, emisiju onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i CO₂ te nastajanje otpada na mjestu nastanka.

- helpdesk:
zelena.nabava@mingor.hr
Tel. + 385 1 3717261

- edukacije
- novosti
- modeli za izračun CO₂
- primjeri dobre prakse

Zelena javna nabava u Hrvatskoj

Zadnje statističko izvješće o JN u Hrvatskoj, 2021.:

- 10% zelenih nabava u ukupnom broju nabava

VRH šalje poruku o opredijeljenosti zelenim politikama:

- Odluka VRH o zelenoj javnoj nabavi u postupcima središnje javne nabave, 2021. - https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_05_49_983.html

Zelena javna nabava i EU Ecolabel u sinergiji

ECAT je baza EU-a o proizvodima koji nose eko-oznaku EU Ecolabel

<http://ec.europa.eu/ecat/hotels-campsites/en>

MINGOR kao nadležno tijelo vodi HR EU Ecolabel bazu

<https://mingor.gov.hr/nacionalni-registar-eu-ecolabel-proizvoda-i-usluga/8145>

Facebook stranica EU Ecolabel Hrvatska

<https://www.facebook.com/EU-Ecolabel-Hrvatska-917984185032743>

Hvala na pažnji!

